

Пранничук О.В.,

магістрант Київського університету культури;
Науковий консультант: Сидоренко А.І.,
кандидат педагогічних наук, доцент,
м. Миколаїв

ЗАКОНОДАВЧЕ ТА НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ АРХІВНОЇ СПРАВИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Питання архівного законодавства України є важливою складовою державної політики України, адже механізмів її регулювання на рівні центральних та місцевих органів виконавчої влади є необхідним. З відновленням державної незалежності України почався глибинний процес реформування архівної системи, визначальними рисами якого є демократизація, децентралізація, відкритість, розширення доступу до архівної інформації, правове врегулювання усіх складових системи архівних установ [2].

Питанням досліджуваної проблематики присвячені наукові праці Г. Боряка, С. Калакури, Н. Кисторуської, І. Матяш, К. Новохатського, Г. Папакіна, Р. Пирога, В. Шандри, О. Шевченко та ін.

Основними напрямками державної політики України в архівній сфері є: удосконалення правової бази; формування системи органів управління архівною справою та системи архівних установ; створення кадрового забезпечення архівних установ; забезпечення інформатизації архівної справи; здійснення поповнення архівного фонду, забезпечення збереженості архівних документів, використання архівної інформації, розсекречення архівних документів та забезпечення відкритості архівних фондів. Серед найважливіших завдань держави у забезпеченні функціонування архівної сфери є: збереження уже сформованих фондів та попередження їх втрати; здійснення копіювання найважливіших документів для повсякденного їх використання; поповнення архівних фондів шляхом пошуків та повернення документів [9,10].

Відзначимо, що питання діяльності архівів стали предметним наповненням перших актів законодавства з архівної справи, які було ухвалено в Україні в 90-х р. ХХ ст. У 1993 р вийшов базовий документ архівної сфери – Закон України «Про національний архівний фонд та архівні установи», який заклали основи формування Національного архівного фонду (НАФ) як складової частини вітчизняної і світової історико-культурної спадщини, структурування ієрархічної системи архівних установ, розширення їхніх функцій і повноважень [5]. В Законі введено статті «Законодавство України про НАФ та архівні установи», «Державна політика у сфері архівної справи і діловодства». Відзначено, що держава гарантує умови для зберігання, примноження і використання НАФ, сприяє досягненню світового рівня в розвитку архівної справи і ведення діловодства. Нормою архівного закону України стало звільнення архівних установ від усіх видів податків, мита і

зборів, якщо ці кошти спрямовувались на подальший розвиток архівної справи. Тлумачення базового для понятійної системи законів терміну «архівний документ», врахувало можливу цінність документа для власника як об'єкта рухомого майна (тому окремою статтею передбачена цільова оцінка архівних документів у грошовому еквіваленті). Одним із базових принципів законодавчого акту України стала декларація свободи доступу до архівів, зокрема й іноземних громадян, чітке визначення форм використання даних, що містяться в документах НАФ.

Нормативну базу діяльності державних архівів становлять:

- Закони України: Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо доставляння обов'язкового безоплатного примірника документів (2012 р.); Про внесення змін до деяких законів України щодо визначення порядку та строків зберігання деяких категорій документів (2010 р.); Про засади запобігання та протидії корупції (2009 р.); Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки (2007 р.); Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення протидії незаконному обігу архівних документів (2006 р.); «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про електронний цифровий підпис» (2004); Про внесення змін до деяких законів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про внесення змін до Закону України “Про Національний архівний фонд і архівні установи”» (2003 р.);
- Постанови та розпорядження Верховної Ради України: Про Рекомендації парламентських слухань на тему: “Закордонне українство: сучасний стан та перспективи співпраці” (2010 р.); Про посилення охоронних заходів щодо збереження культурних цінностей (2006 р.); Про затвердження Завдань Національної програми інформатизації на 2006-2008 роки (2005 р.); Про прийняття за основу проекту Закону України про захист персональних даних (2003 р.);
- Укази, розпорядження та доручення Президента України: Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади (2010 р.); Деякі питання організації роботи щодо реалізації заходів з оптимізації системи центральних органів виконавчої влади (2010 р.); Про невідкладні заходи щодо збереження національних архівних цінностей України (2005 р.);
- Постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України: Розпорядження «Про створення галузевого державного архіву Державної прикордонної служби» (2010 р.);
- Накази Міністерства юстиції України, розроблені Укрдержархівом: Про затвердження Положення про Центральну експертно-перевірну комісію Державної архівної служби України (2012 р.); Про затвердження Переліку типових документів, що створюються під час діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, інших установ, підприємств та організацій, із зазначенням строків зберігання документів (2012 р.);

- Накази Укрдержархіву (Держкомархіву, Головархіву) України: Про затвердження Інструкції з діловодства в Державній архівній службі (2012 р.);
- Нормативно-правові акти та методичні документи з архівної справи і діловодства (положення, порядки, переліки, методичні рекомендації, інструкції); Архівні стандарти і рекомендації; Правила роботи; Правила видання документів і пам'яток [1, 3-8].

Отже, розвиток архівного законодавства має важливе значення для архівного будівництва в незалежній Україні, для захисту суверенності та національних інтересів в архівній сфері, зміцнення позицій у міжнародному правовому просторі. Закон України «Про національний архівний фонд та архівні установи» став правовою основою проведення єдиної державної політики у сфері архівної справи. Серед пріоритетних напрямів цієї політики є забезпечення збереженості та доступності НАФ, його цілеспрямоване поповнення новими документами.

Список використаних джерел:

1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України від 28 червня 1996 р. (зі змінами відповідно до Закону України «Про внесення змін до Конституції України» від 08 грудня 2004 р.). – К. : Просвіта, 2006.
2. Матяш, І. Організація архівної справи в сучасній Україні [Електронний ресурс] / І. Матяш. – Режим доступу: <http://history.org.ua/JournALL/sid/11/2/2.pdf>.- Заголовок з екрана.
3. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 № 2657-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650.
4. Про затвердження Порядку користування документами Національного архівного фонду України, що належать державі та територіальним громадам : наказ № 139 Державного комітету архівів України від 24.11.2005 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z1473-05>, вільний. – Назва з екрана.
5. Про Національний архівний фонд та архівні установи : Закон України від 24 грудня 1993 р. № 3814 // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 15. – Ст. 86.
6. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки : Закон України від 09.01.2007 № 537-V // Відомості Верховної Ради України. – 2007. – № 12. – Ст.102.
7. Про Основні правила роботи державних архівів України : Рішення Колегії державного комітету архівів України від 03.02.2004 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.archives.gov.ua/Law-base/>, вільний. – Назва з екрана.

8. Основні правила роботи державних архівів України / за заг. ред. Л. О. Драгомірової і К. Є. Новохатського; Державний комітет архівів України, Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства. – К., 2004. – 334 с.

9. Новохатський, К. Архівне законодавство України (1991-2001) / К. Новохатський // Архівознавство. Археографія. Джерелознавство. – 2002. – Випуск 5. – С. 67-73.

10. Папакін, Г. В. Сучасний стан законодавчо-нормативного забезпечення архівування документів: погляд архівіста / Г. В. Папакін // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія : науковий журнал / гол. ред. М. С. Слободяник. – К., 2009. – № 4. – С. 7-16.

Приходько Я.П.,

студентка I курсу факультету менеджменту і бізнесу ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв»;

Науковий керівник: Орлова О.В., кандидат культурології, старший викладач кафедри культурології ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв», м. Миколаїв

**КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ
НАЦІОНАЛЬНОЇ КУХНІ**

Формування української гастрономії тісно пов'язано з історичними процесами, які відбувалися на території України.

Українська національна кухня склалася досить пізно, в основному до початку – середині XVIII ст., а остаточно – до початку XIX ст. У той час її ледве можна було відмежувати від споріднених з нею польської і білоруської кухонь. Це пояснюється тривалістю і складністю процесу формування української нації та української держави.

Після монголо-татарської навали на Київську Русь Україна пережила агресію литовських, угорських, польських феодалів, у результаті чого різні частини її території входили до складу різних держав (Литви, Польщі, Угорщини, Румунії).

Фактично, формування української нації почалося лише з XVII ст. і завершилося через 100 років.

Оскільки окремі українські території були довгий час роз'єднані, загальноукраїнська кухня створювалася вкрай повільно. У XVII ст. до складу Росії ввійшли Лівобережна Україна, Київ, наприкінці XVIII ст. – Правобережна